

CINEMA PER PENSAR¹

per Irene de Puig

Movie en anglès vol dir: moviment, acció, que passa alguna cosa. Un *movie* és un món de sentiments en acció, un moviment sentimental o afectiu que es rep des d'una butaca.

Per això, tenim al cap un doble objectiu:

- Portar el cinema a l'escola i portar l'escola al cinema. És a dir, introduir, com a text, algun fragment cinematogràfic que pugui informar, il·lustrar o motivar algun aspecte temàtic que s'estigui tractant a l'aula, és a dir, convertir els alumnes en espectadors, però també convertir els espectadors en alumnes i que quan aquests joves vagin al cinema hi sàpiguen trobar referències al món acadèmic.

- Trencar la barrera de l'academicisme, per una banda, i l'experiència vital per una altra. El cinema és espectacle, evasió, però també formació, exemplificació, pot ser un element qüestionador i crític i, sobretot, si és treballat a l'aula, és una eina educativa potentíssima.

I això és així, perquè:

- Tant en la seva elaboració, com en el seu consum per part dels espectadors, el cinema és un **fenomen propi d'una societat de masses**. I és que, des del començament de la nostra civilització individualista moderna, el cinema suposa el primer intent de produir art per a una multitud de persones.
- **L'art procura emocions** i el cinema només amb 100 anys s'hi ha especialitzat arribant allà on moltes altres arts no han arribat mai. Els films són una manera de mostrar mons, presenten la grandesa i la baixesa humana des de quasi tots els punts de vista.
- El cinema ha d'ésser considerat com un dels **dipositaris del pensament del segle XX**, igualment com ho són la pintura, la literatura i les arts plàstiques. El cinema interpreta i ajuda a interpretar l'esperit del nostre temps.

Rellevància del cinema

El cinema és polisèmic: art, indústria, estètica, tecnologia, mercat, economia, imaginació, lògica, emoció, etc. Avui no es pot deixar de banda com aportació a la didàctica, com tampoc altres llenguatges que provenen del món de l'art. Moltes pel·lícules poden fer-se rellevants en termes d'ètica, de gènere, d'identitat, de relacions humanes, de concepcions del món, etc.

El cinema pot esdevenir un instrument doblement útil: promoció d'una cultura de la imatge a través d'un llenguatge específic i motivació d'estudi a través de l'emocionalitat com a via de coneixement.

Des de la nostra perspectiva, creiem que es pot usar el cinema més que com un transmissor de conceptes o d'actituds tancades i empaquetades, com un element per posar en qüestió les actituds, els valors, les creences i les decisions que ens mostra la pantalla. Per això, veiem el film col·lectivament i el comentem entre tots, no per inculcar, assenyalant un film en tant que bo o dolent perquè mostra

---

¹ Bona part d'aquest article ha estat publicat al *Butlletí Filosofia* 3/18, nº 67

certes conductes, sinó com a excusa per a la reflexió conjunta dels temes que ens presenta i de la seva resolució. El cinema esdevé així un pretext per parlar, per posicionar-nos, per debatre i per conèixer-nos i conèixer els altres.

Portem a l'aula una experiència que sovint es té només a fora i que poques vegades trascendeix del comentari entre amics i es dóna l'oportunitat als nens i joves de ser més actius com a espectadors.

Tal com explica Victor M. Amar Rodríguez a *Comprender y disfrutar del cine* també nosaltres proposem una **metodologia** que es regeixi per les següents característiques:

- Motivadora, és a dir, que en resulti una experiència positiva, que esdevingui atractiva.

- Flexible. Que s'introdueixi el cinema en formes diferents, que l'experiència no tingui sempre la mateixa seqüència, que hi hagi variacions en la presentació d'un film: es pot començar per un final, per un moment decisiu dins del film, etc.

- Fonamentalment grupal. Usarem a l'aula la pel·lícula o la part de la pel·lícula que volem treballar, però donarem l'opció als estudiants que vegin a casa la pel·lícula sencera. És per això que triem pel·lícules que es troben amb certa facilitat, tant en els videoclubs com en els propis centres o en els Centres de recursos (biblioteques, filmoteques, etc.)

- Activa. Lluny de veure un film com si fossim al sofà de casa, proposarem algunes tasques per a cada visionat. Poden ser només tasques d'observació, però també d'interpretació, de reflexió, etc.

- Recerca. Aturarem el visionat quan convingui, per tal de qüestionar aspectes, de revisar situacions i, sobretot, de proposar hipòtesis, de suggerir solucions o línies d'actuació.

- Anàlisi crítica. Procurarem que els nois i noies llegeixin no sols el contingut-missatge, sinó la forma com ens el fan arribar, de manera que vagin aprenent llenguatge cinematogràfic i, per tant, siguin capaços de desxifrar-lo i no es deixin seduir per les imatges.

- Lúdica. Que el pes de la informació i la formació que suposa no mati l'aspecte lúdic i d'entreteniment que té el cinema. Lligar les tasques a fer amb un esperit distès i atractiu, d'implicació, de descoberta, etc.

Algunes pel·lícules contenen bones dosis de reflexió. Fer-les emergir és una tasca que no violenta gens el producte ni tampoc no l'esgota.

L'ús del cinema per a treballar filosofia

Per què no usar els films com una ocasió per pensar? Alguns films mostren clares concepcions del món, sistemes de pensament, maneres de comprendre i enfocar una vida. Un dels grans avantatges és la capacitat motivadora, més lligada a les pràctiques actuals: és més habitual anar al cinema que llegir novel·les. Un desavantatge és que concreta conceptes, que simplifica, que ofega imaginacions, perquè ho dóna adaptat, fet, interpretat.

La relació cinema i filosofia s'ha donat almenys en tres formes:

1. Ús cinematogràfic de la filosofia

Interès filosòfic de certs films: interès del propi text (Matrix, Show de Truman). La filosofia s'ha presentat en moltes formes, des de poesia fins a novel·la, teatre, també cinema. També la biografia o un determinat context històric poden ser útils per a tractar determinades qüestions.

2. Ús filosòfic del cinema

L'ús de les imatges que han fet els filòsofs: L'exemple paradigmàtic seria Plató a través del mite de la caverna. Podem dir que és una instrumentalització que la filosofia fa del cinema, *avant la lettre*.

Aquest apartat es podria recolzar en les adaptacions d'algunes obres literàries a la pantalla i, per tant, entenem que la literatura pot ser també un mitjà d'expressió de pensament filosòfic. Derrida capgira aquestes actituds dient que els conceptes són com a metàfores mortes, refredades, ocultades, mentre que en les metàfores de la literatura i el cinema hi ha una vertadera filosofia implícita.

3. No cal fer una disjunció entre didacticisme i romanticisme. Hi ha un tercer camí que és el que enfilarem: el de la interpretació, és a dir, quan alguns temes de la filosofia es reconeixen en el cinema i on el cinema ha pres certes actituds filosòfiques i les mostra. Aquesta és una relació que busca la complementarietat, no la divisió. Coneixem la dissimetria de fons: cinema i filosofia parlen des de llenguatges diferents.

Com analitzar filosòficament un film?

El cinema ens proposa històries, relats de vides, de personatges, de situacions plaents o conflictives, ens ofereix experiències d'altri, ens proporciona coneixement. Quedi clar que el cinema és irreductible a la filosofia, com diu A. Badiou, però això no vol dir que no es pugui fer una lectura filosòfica del cinema. Així s'intentarà treballar a partir de les nocions filosòfiques que hi ha implícites en la narrativa cinematogràfica.

Llegir filosòficament un film no significa ni menysprear la filosofia ni reduir la literatura, al contrari: és donar profunditat al film i alhora buscar formes de nova expressió a conceptes o situacions mentals. El cinema és una eina que educativament ha de servir per il·lustrar i provocar el pensament.

La filosofia sempre ha usat imatges, paràboles, exemples. Michèle LeDoeuff explica acuradament com la literatura filosòfica conté "un món pictòric suficient per decorar la més eixuta història de la filosofia". Sovint els filòsofs han usat imatges pictòriques per provocar pensament: la imatge concreta il·lustra el pensament abstracte i mostra que alguns temes i problemes formen part de la nostra experiència quotidiana

Els filòsofs generalitzen, és una tasca important i molt poderosa, però cal baixar al terreny dels fets, cal també concretar, particularitzar (visió que prové del feminisme).

Per apropar la filosofia a l'aula i estimular la capacitat reflexiva dels estudiants és fonamental trobar formes properes, llenguatges que compreguin, que tinguin interès per ells i que formin part del seu món. Si volem fer una filosofia viva, que tingui sentit avui i que ens ajudi a reflexionar pel futur no ens podem limitar a fer arqueologia, cal que apostem per les noves formes, que ens obrim a noves mirades.

L'aposta de relacionar el projecte Filosofia 3/18 i el cinema ha sorgit de la voluntat de presentar alternatives que puguin resultar atractives tant pel professorat com per l'alumnat. El projecte pretén, bàsicament, articular tres elements importants:

- pel que fa a les assignatures, vivificant-les;
- pel que fa als alumnes, una actitud crítica;
- pel que fa a la metodologia, el diàleg.

Amb aquesta triple mirada es pretén oferir exemples i situacions que esperonin a una reflexió personal i que exercitin l'alumnat en la crítica rigorosa i creativa.

El cinema com a text

El cinema és un art, una indústria, un aparell de propaganda ideològica, crea mons, fa viure vides, té capacitat informativa, de coneixement, planteja qüestions ètiques, estètiques, polítiques, sociològiques, existencials, etc.

És una eina educativa de primera magnitud que es pot usar a l'aula des de múltiples punts de vista. Per a un treball sobre la imatge, el guió, l'argument, la fotografia, la música o també des d'una perspectiva del conflicte, de l'experiència, de la multiculturalitat, etc. I es pot plantejar des de múltiples angles: com a fòrum, com activitat extraescolar, per il·lustrar aspectes històrics, literaris, geogràfics, antropològics... ja sigui veient el film com a punt de partida motivador, ja sigui com a síntesi d'un tema, etc.

La nostra proposta és usar-lo de forma activa, com si fos un text. No sempre ens caldrà veure tota la pel·lícula. En la mateixa mesura que fragmentem una obra d'un autor, ja sigui literatura o assaig, per poder analitzar un fragment prou representatiu, eloquent i significatiu, també tractarem un film com una obra que es pot fragmentar, bé veient-la aturant l'acció com fariem en una lectura per tal de treballar-la detalladament, bé sigui triant aquelles escenes rellevants que permeten d'encetar un diàleg o porten a realitzar alguna activitat. Aquesta manera de treballar pot trencar el continuum del film, però dona profunditat al fragment i permet una anàlisi acurada de la imatge, del diàleg, del plantejament de l'acció.

Aquest plantejament no significa que no puguem veure la pel·lícula sencera en algun moment, però la tria de fragments ens permet d'endinsar-nos en les temàtiques que volem plantejar, ens ajuden a centrar-nos i ens donen l'oportunitat d'aprendre a llegir amb més calma i rigor temàtiques i imatges.

CINEMA PER NIVELLS

CLAQUETA: CINEMA A INFANTIL I PRIMÀRIA

INFANTIL

Les imatges en moviment són molt atractives i els infants, fins i tot, sense comprendre res, poden quedar fascinats pels colors, formes i esdeveniments que veuen passar davant els seus ulls. Recordo una tarda de cinema a casa amb una criatura de cinc anys amb qui mirava una pel·lícula suposadament infantil. Em va semblar que no era gaire adequada i li vaig preguntar si comprenia el que passava i em va dir que no. En dir-li doncs traiem-la, em va suplicar que la deixés "una estona més".

El cinema és la forma moderna d'explicar històries, és una altra manera (que ni substitueix, ni reemplaça) d'explicar-les. Posseeix la màgia i l'atractiu de les històries explicades i compartides, però no té el caliu de la vivència personal i personalitzada, aquell conte que un adult explica per tu i només per tu. Les gràcies i desgràcies de la reproducció mecànica són ja ben sabudes.

Les pel·lícules de dibuixos animats o d'animació solen ser adequades en aquesta edat per la simplicitat de les formes i dels arguments. Els dibuixos no estan sotmesos a les regles de la realitat i permeten esprémer la imaginació fins a l'infinit. La condició animista dels infants d'aquestes edats propicia una bona relació entre cinema fantàstic, de bon ritme, color, caricatura i efectes especials. Les històries que creen curiositat, tensió, excitació i passió ajuden a comprendre unes quantes estructures mentals: seqüenciació, causalitat, identitat i diferència, etc.

Per ara pensem en les següents pel·lícules que hem relacionat amb el dossier Andersen tot aprofitant l'edició en DVD (edició només en castellà) d'alguns dels seus contes més coneguts:

- L'aneguet lleig
- La princesa i el pèsol
- El vestit nou de l'emperador

PRIMÀRIA

En aquesta línia de complementar el currículum i dotar el professorat de més recursos d'aula, que comporten també una reflexió sobre els propis mitjans, hem previst de crear alguns materials en forma de guies de pel·lícules. Algunes de les guies seran penjades periòdicament a la web, a l'apartat PER SER USAT, i, de mica en mica, anirem confegint un material complementari pels programes de primària.

Inmersos en aquesta jungla audiovisual, més val donar als infants formes d'orientació, perquè no es perdin i siguin capaços de trobar el propi nord. Si no els dotem d'esperit crític i els donem les eines per poder-se resguardar de l'avassallament constant de les imatges, tindrem adults permanentment enganxats a les darreres modes i a allò que es proposin els grans mitjans de comunicació.

De moment tenim previst d'oferir les guies de les següents pel·lícules:

Cicle inicial:

- Shrek
- Kiriku i la bruixa
- La ventafocs

Cicle mitjà:

- La història interminable
- El màgic d'Oz
- On és la casa del meu amic?

Cicle superior:

- Oliver Twist
- Genet de balenes
- Los chicos del coro

ENTRE PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA: CINEMA I DRETS DELS INFANTS

Cal que tots els infants i joves siguin conscients dels seus drets, per tal de fer-los respectar mentre són infants i que es converteixin per ells en un deure quan siguin adults. Des del GrupIREF volem aportar una iniciativa que se suma a les existents: un treball a partir de pel·lícules usant la metodologia dialògica que ens caracteritza. Donar a conèixer als propis estudiants els seus drets i fer que reflexionin conjuntament i en veu alta sobre la seva condició de ciutadans. CONÈIXER ELS DRETS.

Ajudar a relacionar la vida dins i fora de l'aula, com a espectadors o consumidors de productes filmics i les tasques acadèmiques tradicionals: comprensió, adquisició de conceptes, capacitat de raonar, aprenentatges geogràfics, històrics, antropològics, etc. DINAMITZAR L 'AULA.

Obrir nous nivells de comprensió en aquells alumnes que per dificultats personals o per manca d'habilitats lingüístiques tenen problemes amb la comprensió i amb l'expressió. DIVERSITAT DE LLENGUATGES.

Il·lustrar o exemplificar situacions d'altres móns i països, que ens amplii els horitzons de l'aprenentatge i ens ajudin a comprendre altres països i altres gentes, és a dir, treballar la MULTICULTURA.

Introduir el cinema com a text a les aules, com a distinta forma de lectura i treball des de distints llenguatges. LLENGUATGE CINEMATOGRÀFIC.

El projecte té una doble dimensió:

- introducció al món dels drets dels infants,
- una introducció al llenguatge cinematogràfic

Un treball sobre la pel·lícula i un treball amb la pel·lícula

<u>Film</u>	<u>País i any</u>	<u>Temàtica</u>	<u>Cinema</u>
Art. 1 Billy Elliot	Gran Bretanya, 2000	Gènere	Treball d'equip
Art. 2 Avui comença	França, 1999	Maltractament	El guió
Art. 3 Generació robada	Austràlia, 2003	Pertànyer. Identitat	Sistemes de puntuació
Art. 4 El chico	Estats Units, 1921	Atenció. Benestar	Actors
Art. 5 El color del paradís	Iran, 1999	Discapacitats	Els plans
Art. 6 La vida es bella	Itàlia, 1999	Protecció	Banda sonora
Art. 7 Ni un menys	Xina, 1999	Educació	Enquadratges
Art. 8 John Q.	Estats Units, 2001	Ajuda, auxili	Moviments càmera
Art. 9 Estació Central Brasil	Brasil, 1997	Abandonament i explotació	Muntatge
Art. 10 Promises	Estats Units, 2001	Solidaritat i amistat	Gèneres: el documental

SECUNDÀRIA

Secundària, primer cicle: La descoberta de l'Aristòtil Mas

L'actualització del material de primer cicle està en marxa, i preveiem una filmografia pròpia, però mentretant podem usar algunes de les pel·lícules recomanades des dels Drets dels infants, perquè encaixen perfectament amb alguns temes i situacions que es plantejen a l'Aris.

Al capítol 9, per exemple, sorgeix la qüestió sobre els drets dels infants. Podem triar qualsevol de les pel·lícules de la llista anterior o bé podem proposar una lectura d'*Oliver Twist*.

Sobre la identitat, per exemple, hi ha dedicat el capítol 11. La pel·lícula *Generació robada* podria ser un bon complement per algunes de les activitats que es despleguen al manual.

Sobre educació, partim del capítol 5 –escola i educació- o bé de l'11 -com educar els propis fills- i ens mirem la pel·lícula *Ni un menys*.

I també es poden fer servir algunes de les que estan previstes al batxillerat, agafant-ne els aspectes més amplis i oberts, sense aprofundir en els textos que es proposen. Així, sobre cultura i cultures usant el pla de discussió del capítol 7 podem treballar seqüències de la pel·lícula *Les dents del diable*. Molts altres temes són susceptibles de ser il·lustrats o enriquits amb una experiència cinematogràfica: la mort, Cap 6 idea 4. El que la gent pensa sobre la mort? *La meva vida sense mi*; animals i humans, *Goriles a la boira* Cap 7, idea 5; delatar algú: Cap. 8 Idea 9 Hi ha algun cas en què sigui correcte delatar algú?, la històrica pel·lícula *El delator* de John Ford; i podríem seguir.

En tot cas no es tracta de la quantitat de pel·lícules que poguem veure sinó de l'adequació i la idoneïtat en certes etapes del curs. Creiem que en la selecció feta des de la primària i tota la secundària els ensenyants de primer cicle poden trobar molts recursos per aplicar al programa de Lògica.

Secundària, segon cicle: Ètica aplicada

Tal com s'explicava detalladament en el butlletí 57 i lligat amb el programa d'Ètica i Convivència, hem triat cinc pel·lícules per treballar aspectes sobre ètica aplicada, aspectes sobre els quals els estudiants en algú moment hauran de prendre decisions, perquè inevitablement són clients, consumidors, seran pares o mares, tindran una feina, poden ser cridats a participar en un jurat popular, seran professionals i s'hauran de planetjar el propi codi deontològic, etc.

El criteri de la tria ha estat que les pel·lícules fossin "logopàtiques" com diu Julio Cabrera, és a dir, que despertin sentiments i passions, atenent en estricte sentit al paper educador de les arts, que no sols ofereixen informació sinó coneixement i comprensió gràcies al caràcter emocional que les caracteritza.

FILMS	TEMÀTICA CLÀSICA	TEMÀTICA NOVA
EL DILEMA	Decisió Responsabilitat Llibertat	Ètica del negoci Ètica del consum Ètica dels mass- media
DOTZE HOMES SENSE PIETAT	Argumentació moral Dret i justícia Respecte. Pietat Solidaritat	Jurats populars Prejudicis
DR. JEKYLL I MR. HYDE	El bé i el mal	Ètica i investigació Ètica i medicina
GATTACA	Determinisme/Fatalisme	Bioètica. Eugenèsia
COMPETÈNCIA DESLLEIAL	Discriminació Responsabilitat personal/social	Ètica del negoci Publicitat

CINÈFIL: CINEMA I FILOSOFIA AL BATXILLERAT

L'ús del cinema com a text per al batxillerat ens permet de treballar algunes pel·lícules de rerefons filosòfic i / o històric, que complementin la programació de la matèria de Filosofia al Batxillerat, tant de primer com de segon curs. Aquest material ha estat editat per l'editorial EUMO (**Cinèfil: cinema i filosofia**) i l'anirem ampliant, a través de l'apartat PER SER USAT, a la pàgina web.

Criteris de la tria per al batxillerat:

- Films directes, quan n'hi ha, és a dir, films que il·lustren una situació, descriuen, il·lustren exemplifiquem: **L'infant salvatge**, **La recerca del foc**, etc.
- Films lligats a distintes formes literàries: novel·les, teatre, correspondència, memòries, dietaris personals, etc. Cal tenir en compte que no sempre d'una bona novel·la se'n fa una bona pel·lícula i a l'inrevés, de vegades d'una novel·la mediocre es pot arribar a fer una gran pel·lícula.
- Films que tinguin qualitat, sempre que sigui possible que siguin trobables en les versions tècniques més fàcils d'usar a l'aula (videu, DVD), sense renunciar, si és possible, a la qualitat visual: veure-les en una sala adequada, amb un canó, de primera generació, etc.

INTRODUCCIÓ A LA FILOSOFIA

Pel·lícules	Temes	Aspectes centrals
2001 Odissea de l'espai , Stanley Kubrick, 1968	La filosofia	Què és la filosofia. La filosofia és cosa de tots. L'actitud filosòfica. Temes filosòfics. Fer filosofia. Per què fer filosofia?
L'infant salvatge , François Truffaut, 1969	L'èsser humà	Animals i humans. Dimensions de l'èsser humà. L'home no pot viure sense cultura. Relació entre biologia i cultura. El procés evolutiu.

La meva vida sense mi , Isabel Coixet, 2002	La mort	La mort. La mort com a destrucció. Concepcions de la mort. La mort definitiva. La mort fa meditar sobre la vida.
Les dents del diable , Nicholas Ray, 1959	Cultura i cultures	Cultura. L'ésser humà, animal cultural. Natura i cultura. Cultura i cultures. Diversitat cultural. Multiculturalisme
El show de Truman , Peter Weir, 1998	La realitat	La realitat. Aparença i realitat. Actituds respecte la realitat. La construcció social de la realitat. La realitat virtual
El gran dictador , Charles Chaplin, 1940	Formes de Govern	Formes d'organització social. El poder. L'estat. Formes d'estat. Les dictadures. La democràcia. Principis democràtics

HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA

Pel·lícules	Temes	Aspectes centrals
L'Odisea , Konchalovski, 1997	El naixement de la filosofia	El pas del mite al logos Les primeres preguntes filosòfiques
La rosa porpra del Caire , Woody Allen, 1985	La filosofia de Plató	La teoria de la participació El mite de la caverna La teoria de l'amor
Rei de Reis , Nicholas Ray, 1961	La filosofia a l'època romana	L'abandó del politeisme i l'acceptació del monoteisme La proclamació de la igualtat de tots els homes L'exaltació de la vida interior La fe en Déu
El nom de la rosa , Jean Jacques Annaud, 1985	La filosofia a l'època medieval	Relació raó i fe La filosofia d'Occam
Matrix , Andy i Larry Wachowski, 1999	La filosofia de Descartes	El dubte metòdic La hipòtesi del geni maligne La dualitat ment-cos

Sol davant el perill , Fred Zinnemann, 1952	L'ètica kantiana	La bona voluntat El deure L'imperatiu categòric L'autonomia de la voluntat
--	------------------	---

QÜESTIONS PRÀCTIQUES

Crear un ambient

Per tal de treure el màxim partit de l'ús del cinema a l'aula calen unes condicions ambientals bàsiques, que es poden sintetitzar en aproximar-nos al màxim a veure cinema com el veiem a les sales d'exhibició habituals. Això implica:

Condicions tècniques òptimes

- DVD (per la qualitat de la imatge)
- Canó de projecció
- Pantalla o paret blanca en bon estat
- Pel·lícula original, no còpies o fragments que poden resultar de mala qualitat
- Domini del funcionament dels aparells, ja sigui per part del professorat, ja sigui per part d'algun alumne avantatjat.

Condicions de l'espai

- Que es pugui enfosquir suficientment
- Que tothom pugui veure bé la pantalla
- Que no hi hagi gaire soroll exterior (altres aules, cotxes del carrer, soroll del pati -crits, xiulets-, etc.)
- Que els estudiants estiguin còmodes tant pel que fa a la visibilitat com per a escriure o treballar en grup.

Condicions anímiques

- Crear un clima d'espectativa a partir d'algun exercici previ: anàlisi de la caràtula, presentació d'algun aspecte de la pel·lícula, lligam amb la temàtica d'estudi
- Fer que els alumnes estiguin actius, ja sigui a partir d'una fitxa d'observació o bé havent d'observar amb atenció algun aspecte de la projecció
- Deixar marge perquè anotin qüestions que els interessin o que els hagin cridat l'atenció
- Tranquil·litzar els estudiants tot proposant la revisió de certes escenes o qüestions fonamentals del film.